

TAŞIMA İŞLERİ KOMİSYONCULUĞU (FREIGHT FORWARDING) HİZMETLERİNE İLİŞKİN UTİKAD KURALLARI

KISIM I

GENEL HÜKÜMLER

1. UYGULANMA KOŞULLARI

1.1. Bu kurallar, Taşıma İşleri Komisyonculuğu Hizmetlerine İlişkin Utikad Kurallarına atıf yapılarak yazılı veya sözlü biçimde yahut diğer herhangi bir şekilde sözleşme kapsamına dahil edilmiş olmaları koşuluyla uygulanırlar.

1.2. UTİKAD kurallarının Taşıma Sözleşmesi'nin kuralları ile çelişmesi halinde UTİKAD kuralları geçerli kabul edilir. Bununla beraber, TİK'in borç ve sorumluluklarını arttırıcı taşıma sözleşmesi hükümleri, söz konusu borç ve sorumlulukları arttırdıkları oranda UTİKAD Kurallarından önce gelirler.

2. TANIMLAR

2.1. Taşıma İşleri Komisyonculuğu Hizmetleri deyimi,

- Yüklerin taşınması veya taşıtılmasını,
- Yüklerin depolanmasını,
- Yüklerin taşınması,taşıılması veya depolanmasıyla ilgili olan
- Yükleri konsolide etme veya konsolide edilmiş yükleri ayırma
- Ambalajlama
- Gümrükleme hizmetlerinin yapılması veya yaptırılması
- Yüklerin elden geçirilmesi,elleçlenmesi veya markalanması
- Sigorta yapılması veya yaptırılması
- İthalat ihracat ile ilgili belgelerin Müşteri namına hazırlanması veya hazırlanmasında yardımcı olunması
- Taşıma ve dağıtım konularında danışmanlık gibi diğer hizmetlerin tamamının veya bir kısmının verilmesini ifade eder.

2.2. Taşıma İşleri Komisyoncusu (TİK) deyimi bir Müşteri ile taşıma işleri komisyonculuğu hizmetlerini konu alan bir sözleşme akdetmiş olan tüzel veya gerçek bir kişiyi

2.3. Taşıyıcı deyimi, kendi taşıma aracı ile yükün taşınmasını fiilen gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişiyi (fiilî taşıyıcı) veya taşıyıcı sorumluluğunu üstlenme konusunda açık veya zımni taahhütte bulunmuş olan ve söz konusu taahhüdü dolayısıyla bu sorumluluğa tabi bulunan gerçek veya tüzel kişiyi (sözleşme sebebiyle taşıyıcı) ifade eder.

TİK

- Kendi adına bir taşıma belgesi düzenlemiş olduğu takdirde
- Umuma yaptığı duyurularda veya yapmış olduğu teklif de kendi taşıma ücretini bildirmiş olmak gibi taşıyıcı sorumluluğunu üstlenme anlamının çıkarılmasına elverişli bir beyanı olmuş ise

Sözleşme sebebiyle taşıyıcı sayılır.

2.4. Müşteri deyimi, bir taşıma işleri komisyoncusu ile akdettiği bir taşıma işleri komisyonculuğu hizmetler sözleşmesi çerçevesinde yahut söz konusu hizmetlerle ilgili faaliyetleri sonucunda hak ve borçlara sahip olan gerçek yada tüzel kişiyi ifade eder.

2.5. Yük deyimi, canlı hayvan da dahil olmak üzere herhangi bir eşyayı ve taşıma işleri komisyoncusu tarafından temin edilmiş olmayan konteyner, palet veya benzeri taşıma kabı veya ambalajlama aracını ifade eder.

2.6. SDR, Uluslararası Para Fonu'nca tanımlanan Özel Çekme Hakkı'nı ifade eder. SDR'nin değer olarak kullanılması gereken hallerde, aksi amir yasalar tarafından emredilmediği sürece söz konusu olan olay tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından açıklanan kur esas alınır.

2.7. Emredici Hukuk Kuralı deyimi, tarafların rızalarıyla değiştirilemeyecek olan hukuk kurallarını ifade eder.

2.8. "Yazılı şekilde" deyimi mektup,telgraf, teleks, telefaks veya elektronik araçlarla yapılan kayıtları içerir.

2.9 Değerli Madde deyimi, külçe veya işlenmiş altın, metal veya kağıt para, kıymetli evrak, değerli taşlar, kuyum, antika, resim, sanat eserleri ve benzeri maddeleri ifade eder.

2.10 Tehlikeli Madde deyimi, yerel veya Uluslararası sözleşmelerle resmen rizikolu madde olarak sınıflandırılmış yükleri ifade eder.

2.11 Gecikme deyimi, taşıma için belirli bir taşıma müddeti kararlaştırılmamış olduğu taktirde, taşımanın gerçekleştirilmesi için gerekli olan makul müddetin (bu hususta TİK tarafından tahmini varış zamanına ilişkin olarak verilen bilgi de göz önünde tutulur) aşılması veya kararlaştırılan taşıma süresinin aşılmasını ifade eder.

3. SİGORTA

Müşteri açıkça yazılı şekilde talimat vermiş olmadıkça, taşıma işleri komisyoncusu tarafından mal/nakliye sigortası yaptırılmaz. Yaptırılan bütün sigortalar, sigorta teminatını veren sigortacının uygulamakta olduğu mutaf koşul ve istisnalar çerçevesinde yaptırılır. Aksi yazılı şekilde kararlaştırılmamış olmadıkça, taşıma işleri Komisyoncusu, sevkıyatların her biri için ayrıca sigorta yaptırmakla yükümlü olmayıp, bunları akdettiği abonman sözleşmesi veya çerçeve sözleşme kapsamında beyan edebilir.

4. ENGELLER

Taşıma İşleri Komisyoncusunun taahhütlerini ifa etmesi, Taşıma İşleri Komisyoncusunun kusur veya ihmalden kaynaklanmayan ve makul özen gösterilmekle önlenmesi mümkün bulunmayan (yüklerin durumu da dahil) herhangi bir engel veya riziko yüzünden mümkün olmaz veya tehlikeye düşerse, Taşıma İşleri Komisyoncusu

- a) yükün taşınması işine devam etmeyebilir, keyfiyeti Müşteri'ye bildirir ve mümkün ise yükün tamamını veya bir kısmını güvenli ve uygun gördüğü bir yerde Müşteri'nin tasarrufuna amade kılabilir. Yük Müşteri'nin tasarrufuna amade kılındığı yerde ona teslim edilmiş ve Taşıma İşleri Komisyoncusunun sorumluluğu da son bulmuş sayılır. Her halde, Taşıma İşleri Komisyoncusu sözleşmede kararlaştırılan ücrete gidilen yol oranında hak kazanır ve Müşteri'de yukarıda belirtilen koşullar sebebiyle yapılması gerekmiş olan ek harcamaları ödemekle yükümlü olur.
- b) taşıma şekli, süresi ve güzergahını değiştirebilme, taşıma bedeli ile buna bağlı olarak yapılacak ek harcamaları talep etme hakkına sahiptir.

Keyfiyetin Müşteri'ye bildirilerek makul sürede onaylanmaması halinde a maddesi geçerlilik kazanır.

5. TAŞIMA YÖNTEMİ VE GÜZERGÂHI

TİK, verdiği hizmetleri Müşteri'nin talimatları doğrultusunda yerine getirir. Bu talimatlar yanlış, eksik veya sözleşme hükümlerine aykırı oldukları takdirde, TİK, masraf ve rizikosu bütünüyle Müşteri'ye ait olmak kaydıyla, kendi uygun gördüğü şekilde hareket edebilir. TİK teslim almış olduğu yükün değerinin azalması yahut mal can veya çevre zararı tehlikesine yol açması olasılığı ortaya çıktığında yükü sattırma hakkına haizdir. Bu taktirde, taşıma ücreti, satış masrafları ve TİK un yaptığı makul giderler öncelikle tahsil edilir ve kalan Müşteri'ye yolların. Her halde TİK, aldığı tedbirleri gecikmeksizin Müşteri'ye bildirmekle yükümlüdür.

Fatura da mal bedelinin "teslimde ödeme" kaydıyla veya benzeri bir kayıtla satıldığının belirtilmesi, TİK un fatura bedelini tahsil etmeyi yahut yükleri sigorta ettirmeyi üstlendiği anlamına gelmez.

Aksinin kararlaştırılmış olması hali hariç, TİK, Müşteri'ye ihbarda bulunmadan, yükleri güverteye yükleyebilir ve taşıma araçlarını, güzergâhı ve yüklerin elden geçirilmesi, istifi, depolanması ve taşınmasında izlenecek yöntemi belirleyip değiştirebilir.

6. YÜKLEME TALİMATI

Yükleme talimatları, açıklamalar, bildirimler yazılı olmak zorundadır. Sonradan verilen talimat değişiklikleri de yazılı olmak zorundadırlar.

Talimat içeriğinin açık ve doğru olduğu konusundaki ispat yükümlülüğü bu konuda iddiada bulunana aittir.

Müşteri, talimatında adres, kap, numara, adet, ambalaj nevi ve içeriği, yükün niteliği ve taşıma işinin usulüne uygun şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli olan tüm bilgileri bildirmek zorundadır.

Tehlikeli madde yükleme talimatlarında Müşteri, TİK'e malın yaratabileceği tehlikelerin tanımını ve böylesi bir durumda alınması gerekli tedbirleri bildirecektir. Tehlikeli olarak addedilen yükün tehlike derecesi uluslararası norm ve düzenlemeler ile tanımlanmışsa Müşteri geçerli düzenlemeler doğrultusunda mal için geçerli olan tehlike kodunu TİK'e bildirecektir. TİK'in, Müşteri tarafından verilen bu tür bilgileri kontrol etme yükümlülüğü yoktur.

TİK'in kendisine verilen yazılı talimatların veya belgelerin altında bulunan imzaların Müşteriyi temsile yetkili kişiler tarafından vaz edilmiş olup olmadığını denetleme zorunluluğu yoktur.

7. AMBALAJ, YÜKLEME VE AMBALAJLAMA KONUSUNDA VERİLEN YARDIM

TİK tarafından verilebilecek

- 7.1. Malın ambalajlanması
- 7.2. Tartılması, muayenesi, malın veya ambalajının kalitesinin korunması için alınması gereken önlemler
- 7.3. Palet temin edilmesi
- 7.4. Malın vasıtaya yüklenmesi

gibi hizmetler bu sözleşmenin kapsamına dahil değildir. Ancak, bunların talep edilmesi ve TİK tarafından da kabulü halinde bedeli peşinen ödenmek koşuluyla yerine getirilirler.

8. GÜMRÜK İŞLEMLERİ

TİK, malın gümrükleme hizmetinin başlatılabilmesi için gerekli olan vasıta tescili ve bununla ilgili gümrük nezdinde yürütülmesi gereken hizmetleri UTİKAD tarafından tespit edilmiş tarifelerde yazılı olan ücreti mukabilinde yerine getirmekle mükelleftir.

TİK, yasaların kendisine tanıdığı yetkiler çerçevesinde malın gümrüklenmesi için gerekli gümrükleme hizmetlerini ayrıca belirlenecek ücreti mukabilinde yerine getirebilir. Müşteri tarafından istenebilecek bu tip gümrükleme hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için Müşteri'nin TİK'i usulüne uygun şekilde yetkilendirmiş olması zorunludur.

9. DEPOLAMA

- 9.1. TİK, Müşteri tarafından kendisinden istenmesi halinde depolamayı kendi tercihinin göre kendi deposunda veya başkasına ait bir depoda yapabilir. TİK, başkasına ait bir depoyu seçmesi halinde Müşteriye seçtiği deponun adı ve adresini yazılı olarak bildirmek zorundadır.
- 9.2. Müşteri, TİK tarafından seçilen depoyu görmek ve incelemek hakkına sahiptir. Müşteri, varsa seçilen depoya yönelik itirazlarını vakit kaybetmeden ve yazılı olarak TİK'e bildirmekle mükelleftir. Müşteri'nin seçilen depoyu görüp, inceleme hakkını kullanmaması halinde TİK den seçilen depo dolayısıyla hiçbir talepte bulunamaz.
- 9.3. Müşteri, depolanmış mal üzerinde numune almak gibi her hangi bir işlemde bulunursa, TİK Müşteri'den malın sayısı, ağırlığı gibi özelliklerini birlikte tespit etmeyi isteyebilir. Müşteri'nin TİK'in bu talebini kabul etmemesi halinde, malın hasarının bu işlemler sırasında oluştuğunun iddia edilemeyeceği hallerde, ortaya çıkabilecek hasarlarda TİK'in sorumluluğu öne sürülemeyecektir.
- 9.4. Müşteri'nin, adamlarının veya yetkilendirdiği diğer şahısların depoyu ziyaretleri

sırasında depoya, depodaki mallara verecekleri hasardan Müşteri sorumludur.

9.5. TİK'in Müşteri nezdinde var olan alacaklarının tahsilinde sorunlarla karşılaşması ve depolanan mal değerinin bu alacakları karşılamakta yetersiz kalması durumunda TİK, Müşteri'den alacakları için teminat göstermesini isteyebilir. Müşteri verilen makul süre içinde teminat göstermemiş olursa, TİK depolama anlaşmasını feshedebilir ve mal üzerinde hapis hakkını kullanabilir.

10. TEKLİF

- 10.1. TİK in sözleşme kurmaya yönelik teklifinin veya TİK ile yapılan sözleşmenin konusunu oluşturan yük, miktar ve nitelikleri açıkça tanımlanmış olan veya açık bir tanımın verilmediği hallerde, o tür yükler için muta ad olan miktar ve nitelikteki yüküdür. Teklif ve sözleşmenin akdi sırasında var olan muta ad sevkiyat koşullarının, ulaşımına açık güzergahların, cari kur ve tarifelerin değişmesi halinde, sözleşme şartları yeni koşullara uyarlanır.
- 10.2. TİK in yapmış olduğu sözleşme kurmaya yönelik teklifte belirtilen geçerlilik süresinin, Müşteri tarafından TİK e teklifin kabul edildiği bildirilmiş olmaksızın aşılması halinde teklif geçerliliğini yitirir.

11. TİK'İN FATURALARI, ÖDEME, GEÇERLİ KURALLAR

- 11.1. Kural olarak TİK'in faturalarının karşılığı ,sözleşmede yazılı olarak bir vade öngörülmüş olmadıkça derhal ödenir.
- 11.2. TİK in faturalarının hangi döviz cinsinden düzenleneceği,ödemelerin hangi banka kuru veya hangi para cinsiyile yapılacağı anlaşmada belirlenir.Bunların ayrıca belirlenmemiş olması halinde fatura bakımından esas alınacak para birimi Euro, ödemeye esas alınacak kur ise Akbank,Türkiye İş Bankası ve Garanti Bankası efektif satış kurlarının ortalamasıdır.
- 11.3. Ödemelerin,anlaşmada belirlenen süreler içinde yapılamaması halinde TİK Müşteri'ye 12.2 de belirlenen üç bankanın uyguladığı cari Ticari Euro faiz oranlarının ortalamasının %50 fazlası kadar gecikme faizi uygular.
- 11.4. TİK'in alacakları kendisine hangi yolla ödenirse ödensin, herhangi bir kesinti yapılmaksızın tam olarak ödenir.

KISIM II

TİK'NUN SORUMLULUĞU

12. TİK'NUN (KENDİSİNİN SÖZLEŞEN OLMASI HALİ DIŞINDAKİ) SORUMLULUĞU

12.1. Sorumluluğun Temeli

12.1.1. TİK'nun Özen Borcu

TİK, taşıma işleri komisyonculuğu hizmetlerini verirken özen göstermek ve bütün makul önlemleri almak zorundadır. Aksi halde, aşağıdaki 8 inci madde hükmü saklı kalmak koşuluyla, yük ziya ve hasarları ve özen borcuna aykırılığın doğrudan sonucu niteliğindeki malı kayıplar için Müşteri'ye tazminat ödemekle yükümlü olur.

12.1.2. Üçüncü kişilerin eylemlerinden sorumlu olmama ilkesi

TİK, taşıyıcılar, depo görevlileri, stevedorlar (yükleme -boşaltma elemanları), liman makamları ve diğer taşıma işleri komisyoncuları gibi üçüncü kişilerin fiil ve ihmallerinden, onları seçmede gereken özeni göstermemiş olması dışında sorumlu tutulamaz.

12.1.3 Yukarıdaki maddelere ilaveten TİK'in sorumluluğu Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu CMR, CİM, Varşova konvansiyonu ve benzeri Uluslararası sözleşmelerle tanımlanmıştır.

13. TİK'NUN SÖZLEŞEN OLMASI HALİNDE SORUMLULUĞU

13.1. TİK'nun taşıyıcı sıfatıyla sorumluluğu

TİK, sadece taşımayı kendi taşıma araçlarıyla bizzat gerçekleştirmesi halinde (taşımayı fiilen gerçekleştiren taşıyıcı) değil fakat kendi adına taşıma belgeleri düzenleyerek veya başka bir şekilde açık veya örtülü olarak taşıyıcı sorumluluğunu üstlendiği hallerde de (sözleşme sebebiyle taşıyıcı) sözleşen sıfatıyla sorumlu olur.

Bununla beraber, Müşteri, TİK'ndan farklı bir kimsenin düzenlediği bir taşıma belgesini almasına rağmen makul bir süre içinde TİK'nu taşıyıcı olarak sorumlu tutmaya devam edeceğini beyan etmemişse, TİK taşıyıcı sıfatıyla sorumlu sayılmaz.

13.2. TİK'nun başka hizmetler için sözleşen sıfatıyla sorumluluğu

Depolama, elden geçirme, ambalajlama veya dağıtma gibi yükün taşınması dışındaki hizmetlerle, bunlarla ilgili ilâve hizmetler bakımından TİK ancak;

- bu hizmetler bizzat kendisi tarafından kendi imkân ve elemanları kullanılarak verilmiş olduğu
- sözleşen sıfatıyla sorumlu olacağına dair açık veya örtülü bir taahhütte bulunduğu takdirde sözleşen sıfatıyla sorumlu olur.

13.3. TİK'nun sözleşen sıfatıyla sorumluluğunun kapsamı

Sözleşen sıfatını haiz TİK, taşıma sözleşmesinin ifası ile yahut diğer bir hizmetin yerine getirilmesiyle görevlendirdiği kişilerin fiil ve ihmallerinden, aşağıdaki 7inci madde hükmü saklı kalmak koşuluyla, kendi eylem veya ihmali imiş gibi sorumlu olur. TİK'nun hak ve borçları yapılan taşımaya veya verilen hizmete uygulanması gereken hukukun hükümlerine ve üzerinde açıkça anlaşmaya varılan ek koşullara veya eğer açık bir anlaşma söz konusu değilse, yapılan taşıma veya verilen hizmete ilişkin muta ad koşullara tabidir.

14. İSTİSNALAR, SORUMLULUĞUN VE TAZMİNAT MİKTARININ BELİRLENMESİ

14.1. İstisnalar

14.1.1. TİK, hiç bir şekilde, aşağıdaki yazılı hallerden dolayı sorumlu olmaz :

- Sözleşme yapıldığı sırada TİK'na bu nitelikleri bildirilmiş olanlar hariç değerli maddeler veya tehlikeli yükler
- Açıkça yazılı şekilde kararlaştırılmış olmadıkça, gecikmeden kaynaklanan zararlar
- Kazanç kaybı veya pazar kaybı gibi dolaylı zararlar veya yansıma yoluyla meydana gelen zararlar.

14.1.2. Yük ziya ve hasarı

- Müşteri'nin kusur veya ihmalden
- Müşteri veya onun adına hareket eden bir kimse tarafından yapılan yükleme, boşaltma, elden geçirme veya istiften
- Kırılma, akma, ani parlama, kötüleşme, paslanma, mayalanma, buharlaşma veya soğuk, sıcak yahut nemden etkilenme gibi sebeplerle
- Yükün kendine has doğal özelliklerinden dolayı kolayca bozulmaya elverişli oluşundan
- Ambalajın eksikliği veya yetersizliğinden
- Yüklerin adres veya markalarının hatalı ve eksik oluşundan
- Yüklerle ilişkin olarak hatalı veya eksik bilgi verilmiş olmasından
- TİK'in önleyemeyeceği ve sonuçlarından kaçınamayacağı hallerden Kaynaklanmış olduğu takdirde TİK bu ziya veya hasar için sorumlu olmaz.

14.2. Tazminat miktarının belirlenmesi

TİK'in yük ziyai ve hasarın sebebiyle sorumlu olması halinde, tazminat yükün TİK tarafından taşınmak üzere teslim alındığı yerdeki değeri esas alınarak ve bu değere taşıma ücreti ve taşıma sebebiyle yapılan masraflar eklenerek hesaplanır.

Yükün değeri, carî değişim fiyatı, bu gibi bir fiyat mevcut değilse, piyasa fiyatı, bu da mevcut olmadığı takdirde, aynı tür ve nitelikteki malların değeri nazara alınarak belirlenir.

Hasar halinde,yükün hangi oranda hasar gören olduğu belirlenir ve yükün değerinin bu oranla çarpımı sonucunda elde edilen tutar tazminat miktarının belirlenmesinde esas tutulur.

TİK tazminat olarak yükün tam değerini ödemişse, arzu ettiği takdirde, yük üzerindeki mülkiyet ona bırakılmış sayılır.

14.3. Sorumluluk sınırları

14.3.1. Yük ziyan veya hasarı halinde

Yük zayı veya hasarı halinde,Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu CMR, CİM, Varşova Konvansiyonu gibi Uluslararası sözleşmelerin ilgili hükümleri uygulanır.

Bunların dışında kalan hallerde TİK, yükün zayı olan veya hasar gören beher brüt kilogramı için 1,00 SDR esas alınarak yapılan hesaplama ile bulunan miktarı ödemekle sorumlu olur.Ancak,bu halde ödenecek meblağ navlun ücretini aşamaz.

Yük, teslim edilmesi gereken tarihten itibaren kesintisiz olarak hesaplanacak 90 günlük bir süre içinde teslim edilmemiş olduğu takdirde, talep sahibi, aksine kanıt yoksa, yükü zayı olmuş sayabilir.

14.3.2. Gecikme halinde sorumluluğun sınırlandırılması

TİK, gecikmeden kaynaklanan zararlardan sorumlu olduğu takdirde, bu sorumluluk, gecikmeye yol açan hizmet karşılığında alınan ücreti aşamaz.

14.3.3. Diğer zarar türleri

Yukarıdaki 14.3.1. ve 14.3.2 hükümlerinde belirtilmeyen bir zarar türü için TİK'nun sorumluluğu, TİK'nun eylem veya ihmallerinden sorumlu olduğu bir kimseden daha yüksek bir tutar geri alınmış olması hali hariç, beher olay başına 1000 SDR yi aşamaz. Ancak, toplam olarak ödenecek tazminat bedeli bu taşıma sözleşmesince kararlaştırılmış navlun ücretini aşamaz.

15. ZARAR İHBARI

15.1. Yükü teslim almaya yetkili kişi, yük kendisine teslim edildiğinde, TİK'e ziya veya hasarı, yazılı şekilde genel çizgilerini de belirtmek kaydıyla ihbar etmekle yükümlüdür.Yükü teslim almaya yetkili kişi,bu yükümlülüğü yerine getirmese, karine olarak yükü iyi durumda teslim almış sayılır. Ziya veya hasarın dışarıdan belli olmadığı hallerde, yükün iyi durumda teslim alınmış olduğu karinesi, teslim almaya yetkili kişinin, yük kendisine teslim edildikten itibaren 7 gün içinde yazılı şekilde zarar ihbarında bulunmadığı takdirde meydana gelir.

15.2. Diğer her türlü kayıp ve zararlarda, verilen veya verilmesi taahhüt edilen hizmetlerden biri dolayısıyla TİK'na yöneltilecek talepler yazılı şekilde yapılmalı ve talebe yol açtığı ileri sürülen olayın Müşteri tarafından öğrenildiği veya öğrenilmesi gerektiği tarihten itibaren 14 gün içinde TİK'na ulaştırılmış olmalıdır. Aksi halde, bu talepten vazgeçilmiş ve talep hakkı kesin olarak düşmüş sayılır. Bununla beraber, Müşteri, zaman sınırlamasına uymasının imkânsız olduğunu ve mümkün olan ilk fırsatta talepte bulunduğunu kanıtlarsa, talep hakkı düşmüş olmaz.

16. HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE

Yükün teslim edildiği veya teslim edilmesi gereken tarihten yahut yükün teslim edilmemesi üzerine gönderilenin yükü zayı olmuş sayabileceği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde aleyhinde dava açılmazsa, TİK, bu kurallarda öngörülen bütün sorumluluklarından, aksinin açıkça kararlaştırılmış olması hali dışında, kurtulmuş olur.

Yükün ziya veya hasarı dışındaki zararlarda, bir yıllık süre, TİK'nun tazminat talebine yol açan davranışından itibaren hesaplanır.

Ayrıca, eşyanın kayıtsız şartsız kabulü de Müşteri hakkında açılacak tazminat davası hakkını düşürür.

17. SÖZLEŞMEDİŞİ SORUMLULUK TEMELİNE DAYANDIRILAN TAZMİNAT TALEPLERİ

İşbu Kurallar, TİK aleyhindeki bütün talepler hakkında, sözleşmesel sorumluluk veya sözleşme dışı sorumluluk temeline dayandırılmış olmalarına bakılmaksızın, uygulanır.

18. MÜSTAHDEMLERİN VE DİĞER KİŞİLERİN SORUMLULUĞU

İşbu Kurallar, (bağımsız sözleşenler de dahil) TİK'nun hizmetin yerine getirilmesiyle görevlendirdiği müstahdem, görevli veya sair kişiler aleyhindeki taleplere de, sözleşmesel sorumluluk veya sözleşme dışı sorumluluk temeline dayandırılmış olmalarına bakılmaksızın uygulanır.

TİK ile müstahdem, görevli ve diğer kişilerin toplam sorumluluğu, hizmete ilişkin olarak Müşteri ile TİK arasında açıkça kararlaştırılmış veya işbu Kurallarda öngörölmüş olan sorumluluk sınırını aşamaz.

KISIM III

MÜŞTERİNİN BORÇLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

19. ÜCRET, AVANS, ÖNGÖRÖLMEYEN HALLER

Taşıma İşleri Komisyonculuğu Hizmetleri karşılığında Müşteri'den istenen ücret, Müşteri'nin aktardığı bilgiler veya verilmesi tasarlanan hizmetin olağan koşullarda verileceği varsayımıyla belirlenmiştir. TİK, kendisine taşınmak üzere teslim edilen yükün mahiyet ve hacim/ağırlık oranının o yük için muta ad olduğunu varsayma hakkını haizdir.

Yükle ilgili TİK tarafından taahhüt edilen hizmetler Müşteri'nin keyfi davranışı sonucunda yerine getirilemediği hallerde, TİK kararlaştırılan toplam hizmet ücretinin tamamına hak kazanır.

20. TAKAS-MAHSUP YASAĞI

Ödenmesi gereken bótón tutarlar, başka alacak veya karşı alacaklarla ilgili olarak hiçbir indirim, erteleme veya takas-mahsuba tabi tutulmaksızın ödenir.

21. GENEL REHİN

TİK, Müşteri'ye verdiği tüm hizmetlerin masrafları ve bunları tahsil için gerekli olan masraflar da dahil olmak üzere, kendisine Müşteri tarafından ödenmesi gereken tutarların güvencesi olarak Müşteri'ye ait tüm yük ve yüke ilişkin belgeler üzerinde uygulanması gereken hukukun imkân verdiği ölçüde, rehin ve alıkoyma hakkına sahiptir.

TİK, yüklerin zayi olması veya has arlanması halinde, sigortacı, taşıyıcı veya diğer herhangi bir kimse tarafından ödenecek tazminat rehin konusu yükün yerine geçer ve TİK, rehin hakkını söz konusu tazminat üzerinde de kullanır.

22. DOĞRU BİLGİLENDİRME

Müşteri, yüklerin teslimi sırasında, TİK'na karşı, bunların genel mahiyeti, markaları, sayısı, ağırlığı, hacmi ve imkân ölçüsünde tehlikeli yapısı hakkında bizzat vermiş olduğu yahut onun namına verilen bilgilerin doğruluğunu garanti etmiş sayılır.

23. TAZMİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

23.1. Genel Tazmin Yükümlülüğü

TİK'nun Kısım II hükümleri uyarınca sorumlu olması hali hariç, Müşteri, TİK'nu Taşıma İşleri Komisyonculuğu Hizmetlerini verdiği sırada gerçekleşmiş olan bütün sorumluluklardan kurtarmakla yükümlüdür.

23.2. Müşterek Avarya ile ilgili tazmin yükümlülüğü

Müşteri, TİK'na karşı müşterek avaryaya dahil borçlarını yerine getirmekle ve müşterek avarya ile ilgili olarak TİK'nun kendisinden talep edeceği teminatları vermekle yükümlüdür.

24. MÜŞTERİNİN SORUMLULUĞU

Müşteri, TİK'na veya onun sorumlu olacağı diğer bir kişiye kendisi veya kendisi adına hareket eden diğer bir kimse tarafından verilmiş olan yanlış veya eksik bilgilerden veya talimatlardan veya ölüme, bedensel zararlara, eşya zararına, çevre zararına veya diğer herhangi bir zarara yol açan yüklerin teslim edilmiş olmasından ileri gelen bütün zarar ve masraflardan ve resmi yükümlerden dolayı, TİK'na karşı sorumludur.

KISIM IV

İHTİLAFLAR VE EMREDİCİ HUKUK

25. TESBİT

İşbu sözleşmede konu edilen her türlü zayi, hasar ve zararların tespitinde Uluslararası genel kabul görmüş yeterliliğe sahip gerçek veya tüzel gözetmenlerin düzenleyeceği rapor esas alınır.

26. YETKİLİ HUKUK

Bu sözleşmeden doğan ihtilaflar, İstanbul'da tahkim yoluyla çözülür.

Tahkim usulünü başlatmak isteyen taraf, hakemini seçerek diğer tarafa noter aracılığıyla bildirir. Bu bildirimde hangi ihtilaf dolayısıyla tahkim usulünün başlatılmış olduğu da açıklanır. Diğer taraf, bu bildirim izleyen bir hafta içinde kendi hakemini belirler ve tahkimi başlatan tarafa yine noter aracılığıyla tebliğ ettirir. Taraflarca atanmış olan hakemler bu son tebligatı izleyen 10 gün içinde üçüncü hakemini seçerler. Anlaşamazlarsa üçüncü hakem İstanbul Ticaret Odası Başkanı tarafından seçilir. TİK tarafından atanacak hakemin UTİKAD hakem listesinde yer alması, diğer tarafça atanacak hakeminde ulaşım alanında deneyimli olması gereklidir. Taraflardan birinin sayılan nitelikleri taşımayan bir kimseyi hakem olarak ataması ancak diğer tarafın onayı ile mümkündür.

Tarafların seçtiği hakemlerce veya onların anlaşamaması halinde İTO Başkanı tarafından atanacak üçüncü hakemin taşıma işleri alanında deneyim sahibi bulunması ve Türkiye Odalar Birliği hakem listesine kayıtlı bulunması gereklidir. Tahkim usulünün başlatıldığına dair bildirim alan taraf, bir hafta içinde kendi hakemini seçerek bildirmezse, onun hakemi de İTO Başkanı tarafından üçüncü hakeme ilişkin nitelikler göz önünde tutularak atanır. Zamanında bildirimde bulunmuş olmak için, bir hafta içinde notere başvurup noter işlemini tamamlamış olmak yeterlidir.

Tahkim giderleri başlangıçta taraflarca eşit olarak karşılanır. Ancak, yargılama sonucunda davanın kabul ve ret oranına göre taraflara yüklenir.

Yukarıdaki hükümler dışında, HUMK'un tahkime dair hükümleri uygulanır.

27. EMREDİCİ HUKUK KURALLARI

İşbu Kurallar, Taşıma İşleri Komisyonculuğu Hizmetlerine uygulanması gereken ulusal hukukun ve uluslararası sözleşmelerin emredici hükümlerine aykırı olmadıkları ölçüde geçerlidir.